

FLERSPRÅKIGHET OCH MUSIK I FÖRSKOLAN

– ATT ANVÄNDA MUSIK SOM ETT REDSKAP FÖR
ATT FRÄMJA FLERSPRÅKIGA BARN
SPRÅKUTVECKLING

Grundnivå

Pedagogiskt arbete

Julia Andersson

Maria Södergren

2019-FÖRSK-G72

HÖGSKOLAN I BORÅS

Program: LGFÖR15h1 Förskollärarytbildning, Högskolan i Borås, Varberg, 210 hp

Svensk titel: Flerspråkighet och musik i förskolan – Att använda musik som ett redskap för att främja flerspråkiga barns språkutveckling

Engelsk titel: Multilingualism and music in preschool - Using music as a tool for promoting multilingual children's language development

Utgivningsår: 2019

Författare: Julia Andersson och Maria Södergren

Handledare: Gunilla Fihn

Examinator: Jakob Billmayer

Nyckelord: (Flerspråkighet, förskola, språkutveckling, musik)

Sammanfattning

Vårt syfte är att undersöka hur musik kan användas som ett redskap för att främja flerspråkiga barns språkutveckling. Syftet är även att undersöka vilka möjligheter flerspråkiga barn får till att stimulera sin språkutveckling genom musik. Förskollärares roll enligt styrdokumentet är att uppmuntra barnets språkutveckling oavsett modersmål.

Metod

I denna studie använde vi oss av kvalitativ metod som utgicks från intervjuer av förskollärare. Med intervjuer vill vi få fram om och hur förskollärarna använder musik och flerspråkighet i verksamheten. Det som vi även vill ta reda på är om de arbetar aktivt med musik för att främja språkutvecklingen hos flerspråkiga barn.

Resultat

Resultatet visar vad förskollärarna som intervjuades hade för arbetssätt kring flerspråkighet och musik. Ni kommer även få ta del av förskollärarnas tidigare kunskap och hur de arbetar vidare med musik och flerspråkighet samt hur de arbetar med musik som ett redskap för att främja språkutvecklingen hos flerspråkiga barn. Samtliga förskolor tycker musik är ett bra redskap för språkutvecklingen hos flerspråkiga barn men arbetar inte specifikt med båda dessa ämnen tillsammans för att främja språkutvecklingen.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Syfte	2
2.1 Frågeställningar	2
3. Begrepp	3
3.1 Flerspråkighet	3
3.2 Modersmål/förstaspråk	3
3.3 Andraspråk	3
3.4 Läslyftet	3
3.5 Appar	3
4. Bakgrund	4
4.1 Språkutveckling i förskolan	4
4.2 Flerspråkighet i förskolan	4
4.3 Musik i förskolan	5
4.4 Musik och språk i förskolan	5
4.5 Läroplanen	6
4.5.1 Läroplan för förskolan 98 rev. 2016	6
4.5.2 Läroplan för förskolan 18 rev. 2018	6
5. Tidigare forskning	7
5.1 Musik och språkutveckling i tidig barndom	7
5.2 Musik och lärande	7
5.3 Språk- och musikfärdigheter hos små barn	8
5.4 Lära av och med varandra med musik	9
5.5 Flerspråkiga barn i förskolan	10
5.6 Sammanfattning	11
6. Teoretisk ram	12
6.1 Sociokulturella perspektivet	12
7. Metod	13
7.1 Kvalitativ metod	13
7.2 Intervju	13
7.3 Urval och genomförande	14
7.5 Analys	14
7.6 Forskningsetik	15
7.7 Reliabilitet och validitet	15
8. Resultat	17
8.1 Flerspråkighet	19
8.2 Musik och musik som ett redskap	19
8.3 Musik och språk	19

8.4 Förskollärares kunskaper om flerspråkighet och musik	20
8.5 Sammanfattning av resultatet	22
9. Diskussion	23
9.1 Metoddiskussion	23
9.1.1 Kodning av intervjuer	24
9.2 Resultatdiskussion	24
9.2.1 Förskollärares arbetssätt	24
9.2.2 Förskollärares kompetens	25
9.3 Didaktiska konsekvenser	26
10. Vidare forskning	28
11. Referenslista	
11.1 Tryckta referenser:	
11.2 Elektroniska referenser:	
12. Bilagor	
12.1 Bilaga 1	
12.2 Bilaga 2	
12.3 Bilaga 3	

1. Inledning

Under de senare åren har barnantalet med ett annat modersmål än svenska ökat i förskolan, vilket resulterar att det talas fler än ett språk i barngruppen. Vi har under vår verksamhetsförlagda utbildning fått upp ögonen på att vissa pedagoger saknar förkunskaper inom flerspråkighet och musik. Detta väckte vårt intresse kring att studera detta område för att kunna utveckla barnets språkutveckling. För oss är musik lustfyllt och ett bra redskap till att skapa gemenskap och det är därför vi har valt att undersöka om musik har en inverkan på språkutvecklingen. Framförallt hos flerspråkiga barn. För de barn som är flerspråkiga och har ett annat modersmål än svenska kan den första kontakten med det svenska språket äga rum på förskolan. I *läroplanen för förskolan* (Lpfö 18 s. 9) nämns att barn med ett annat modersmål ska utveckla det svenska språket och sitt modersmål.

Vi valde även dessa ämnen vad vi hade sett utifrån vår verksamhetsförlagda utbildning, där barn som har ett annat modersmål än svenska sjunger en sång. Det vi reagerade på då var att barnet kan melodin till sången men inte texten.

Musik finns med oss i samhället hela tiden via radio eller TV. Även i förskolan har musik länge haft en stor roll i verksamheten. I denna studie riktas det in på om musik kan stimulera barns språkutveckling och om användningen av olika musikövningar som att sjunga sånger på svenska, spela instrument och rytmik kan främja språket. Enligt Lpfö 18 (s. 14) bör förskolan ge alla barn möjligheter att uttrycka och kommunicera deras upplevelser utifrån olika uttrycksformer såsom sång och musik.

Vi har uppfattningar om att gruppen av barn med annat modersmål än svenska har ökat och därför bör förskollärare arbeta mer aktivt med att främja både det svenska språket och modersmålet så att förskolan ger barn en språklig grund att stå på. Ehrlin (2012, s. 159) förklarar att barn kan lära sig språk genom sång som ett stöd och dessutom är det roligt att sjunga tillsammans i en grupp. Med hjälp av barnens vilja och nyfikenhet att lära med hela kroppen kan förskollärare med musikens värld stimulera språkutvecklingen.

Vi vill undersöka om och hur förskollärare arbetar med det aktuella ämnet flerspråkighet och musik. I och med detta intervjuade vi förskollärare för att få ta del av hur de arbetar med musik och flerspråkighet tillsammans. I vårt styrdokument står det att vi ska arbeta aktivt med att utveckla både modersmålet och det svenska språket. Det är speciellt aktuellt nu att undersöka då det snart träder i kraft en ny läroplan och förskolans uppdrag är att stimulera barns utveckling och lärande, vi undrar om det kommer att bli någon skillnad från den nya och den gamla läroplanen. Därför kommer det även tas upp en jämförelse mellan läroplanen reviderad 2016 och den nya reviderade 2018, för att se skillnaden på vad de tar upp om flerspråkighet och musik.

2. Syfte

I denna studie med inriktning på flerspråkighet och musik vill vi undersöka om musik kan användas som ett redskap för att främja flerspråkiga barns språkutveckling. Syftet är även att undersöka hur förskollärare arbetar med flerspråkighet och musik i förskolan för att främja barns språkutveckling.

2.1 Frågeställningar

- Hur kan musik bidra till flerspråkiga barns språkutveckling för att främja lärandet av det svenska språket?
- Hur används musik som språkutvecklande metod inom förskoleverksamheten?

3. Begrepp

I detta kapitel kommer vi redogöra några olika begrepp som är nyckelbegrepp i vår studie. Beskrivningen av begreppen är vår tolkning om begreppens mening.

3.1 Flerspråkighet

Flerspråkighet i denna studie handlar om de barns språkfärdigheter som har annat modersmål än svenska. Svensson (2009, s. 109) beskriver att en person som är flerspråkig kan uttrycka sig både muntligt och skriftligt men behöver inte nödvändigtvis kunna språken som en infödd.

3.2 Modersmål/förstaspråk

Modersmål är det språket som vi först lär oss tala i tidig ålder. En person kan ha flera modersmål, till exempel när ens föräldrar talar olika språk i hemmet. Ehrlin (2012, s. 24) förklarar att det språk vi talar först är vårt första språk, även kallad modersmål.

3.3 Andraspråk

Andraspråk är det språk som vi lär oss efter vårt modersmål. Svensson (2009, s. 109) förklarar att andraspråket är det språk som vi lär oss efter att vi lärt oss grunderna i vårt modersmål, ofta i en ny miljö.

3.4 Läslyftet

En statlig kompetensutveckling med inriktning på didaktik inom läsa och skriva utifrån det svenska språket baserad på forskning (Skolverket 2019).

3.5 App

En applikation som laddas ner från Internet som även går att ladda ner till mobiltelefoner och surfplattor. (Nationalencyklopedin, 2019-01-21).

4. Bakgrund

I detta kapitlet kommer det presenteras om språkutveckling i förskolan, om musik i förskolan samt om flerspråkighet i förskolan. Även vad läroplanen redogör för om detta.

4.1 Språkutveckling i förskolan

Svensson (2009, s. 58) förklarar att barn har olika sätt att närma sig ett språk och hur det uttrycker sig i det. En del barn lyssnar på vad som sägs och tar in enstaka ord oftast fokuserar de på det informativa orden, händelser eller enskilda ord som kan hjälpa dem i vardagen. Dessa barn kallas oftast för "ordbarn". Andra barn kan kallas för "internationella barn" och de använder sig av komplexa intonationskonturer. Dessa barn känns igen genom att de använder meningar som är långa och obegripliga. Dessa meningar kan liknas med vuxnas meningar.

Språket består av en mängd byggstenar, som utgörs av språkljud, ord och fraser och som tillsammans utgör språkets form. En medvetenhet kring språkets uppbyggnad förklarar Svensson (2009, ss. 18-20) med att det är viktigt för barn att lära sig ett skriftspråk. De minsta byggstenarna i språkets uppbyggnad kallas för språkljud eller fonemen¹ och beskrivs som det minsta delarna i språket. För att kunna behärska språket behöver vi veta vad för fonem det finns i språket och hur de kan kombineras med varandra. Med hjälp av språkets rytm, röstkvalitet, intonation, tonhöjning och pausering det vill säga prosodin². Prosodin underlättar när vi skapar oss en uppfattning om hur vi ska använda språkljuden. Det är med hjälp av prosodin som vissa fonem framhävs mer än andra vilket ger oss en rytm i rösten som hjälper oss tolka ljudflödet.

4.2 Flerspråkighet i förskolan

I många förskolegrupper finns det barn med ett annat modersmål än svenska. Många av dessa barn har till och med två modersmål. I 8 kap. §10 av skollagen (SFS 2010:800) står det skrivet att förskolan ska bidra till att alla barn med ett annat modersmål än svenska ska få chansen att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. Vesterlund (2015, s. 26) förklarar att nyckeln till ett bra andraspråk är att ha ett rikt modersmål. För barns identitetsutveckling är det viktigt att förskolan hjälper barn med alla sina språk, så att det kan kommunicera med hela sin familj.

Det sägs att barn har hundra språk och det förklarar Vesterlund (2015) att det stämmer. Barn kan lära sig många språk med rätt hjälp och stöttning av vuxna som har en språklig medvetenhet. Barn med föräldrar som talar mer än ett språk dagligen har goda förutsättningar att utveckla sin flerspråkighet men det krävs både tid och arbete. Vidare förklarar hon att det finns delade meningar om att det är bra för ett barns språkutveckling att vistas i en flerspråkig miljö. En del menar att det är ett hinder medan författaren beskriver om att språkforskningen visar på att ju fler språk du har i din ryggsäck desto fler verktyg har du tillgång till.

---

¹ Fonologi kommer ifrån grekiskans ord *Phoné* "ljud" och *logos* "lära" och är läran om språkljudens struktur.

² Prosodi beskriver språkets ljudegenskaper. Prosodin avser ljud som görs av munnen som inte är ord eller meningar.

Andraspråksforskningen visar att med hjälp av att lära sig språk genom social interaktion med andra människor är bra för barn och bra för deras uttal. Att lära ett språk genom social interaktion visar tydligt på betydelsen för att barn behöver få finnas i en språklig miljö där stöd av forskning och strukturerade övningar finns (Wedin, 2011, s. 39). Vesterlund (2015, s. 27) redogör för att både i hemmet och i förskolan utvecklas barnets språken olika, att integrera modersmålet i förskolans verksamhet gynnar barnets totala språkutveckling. På förskolan lär sig barn språkets bas som består av bland annat fonologi, grammatik och ett basordförråd.

4.3 Musik i förskolan

I förskolan används musik på olika sätt till exempel genom rörelser, ramsor, sångpåse, sångkort, rytmik och instrument. Genom användningen av dessa aktiviteter bygger barnen upp en språkinläring med hjälp av begrepp och ett större ordförråd. Det ger ett bredare utbud av lärprocesser inom språkutvecklingen som kan både göra det roligt och stimulerande på flera sätt. Enligt Kultti (2012, ss. 90-91) kan verksamheten använda sig av sjungande och spelande genom samtal. I samtalen fokuseras det på själva sångtexten som blir en berättelse och ger en förståelse för orden via förskollärares stöttning genom deltagandet. Med hjälp av detta blir sångsamlingen en tydlig aktivitet inom språkutvecklingen i ett pedagogiskt syfte.

Söderman (2012, ss. 37-38) redogör för hur musik kategoriseras och hur barns musik definieras som barnmusik från vuxenvärlden. Han förklarar även att som förskollärare är det viktigt att bli inspirerad och inte låta sin musikaliska bakgrund ses som ett hinder, istället ska den se ut som en möjlighet. Genom att arbeta med musik behöver inte förskolläraren ha några kunskaper till ämnet eller vara utbildad för att kunna lära ut till barnen för att det ska bli en lustfylld och en kreativ lärmiljö. Har en förskollärare en bra inställning till musik och vågar bjuda på sig själv, då kommer förskolläraren långt med att arbeta med musik.

Kultti (2013, s. 1956) beskriver genom att sjunga som kommunikation är ett sätt att uttrycka sig när barn saknar verbal kommunikation. Olika sångaktiviteter kan skapa en känsla av samhörighet och också stödja barns språkutveckling och talproduktion. En aktivitet kan ses som något en individ gör eller som något en individ deltar i. Genom aktiviteter utvecklar människan färdighet, personlighet och sitt medvetande. Redan från tidig ålder är sång en viktig del för språkutvecklingen.

4.4 Musik och språk i förskolan

Chen-Hafteck (1997, s. 85) tar upp att musik och språk har en nära koppling. Musik och språk är två olika domäner som människan använder för att kommunicera med andra. Ända sedan födseln lyssnar barn på och producerar olika ljud utan att skilja på om det är musik, språk, sång eller tal. Barns ljuduppfattning är viktig för både musik och språkutveckling. Redan som spädbarn uppfattar barn olika toner, höjningar och frekvenser. Detta är inte bara viktigt för musik utan också för språkutvecklingen. Även Jederlund (2011, ss. 165-166) beskriver att barns musikaliska förmåga har ett positivt samband mellan deras fonologiska medvetenhet men även deras framtida läsutveckling. Med den fonologiska medvetenheten menas det på en medvetenhet om språkets form och hur språkljuden låter. Jederlund (2011, s. 168) förklarar att

det spontana i röstlekar och barnramsor utvecklar barns fonologiska medvetenhet och att låta barnen få rimma och berätta ramsor underlättar det för deras läs- och språkutvecklingen. Vesterlund (2015, s. 20) redogör för begreppet musikspråka som är ett så kallat arbetssätt med musik, rytmik och rörelser för att kunna utveckla det svenska språket för alla barn.

4.5 Läroplanen

Under denna rubrik kommer vi att redogöra för vad den reviderade läroplanen från 2016 säger om musik och flerspråkighet och jämföra den med vad den nya läroplanen som kommer till sommaren 2019.

4.5.1 Läroplan för förskolan 98 rev. 2016

I *läroplanen för förskolan* (Lpfö 98 rev. 2016) står det skrivet att lärandet, språket och identitetsutvecklingen hänger samman. Det framgår tydligt att förskolan ska lägga stor vikt vid varje barns språkutveckling för varje barn oavsett vilket modersmål barnet har. Barn med annat modersmål än svenska ska få möjligheten att utveckla både sitt modersmål men också det svenska språket.

Vidare i Lpfö 98 (rev. 2016) står det att varje barn ska få möjligheten att utveckla sin skapande förmåga via olika uttrycksformer som exempelvis sång och musik.

4.5.2 Läroplan för förskolan 18 rev. 2018

I den nya *läroplanen för förskolan* (Lpfö 18 rev. 2018) beskrivs att förskolan ska lägga stor vikt kring barns språkutveckling inom det svenska språket genom högläsning, uppmuntran och att ta tillvara på barns nyfikenhet. Förskolan ska också ge barn möjlighet att utveckla både det svenska språket men också sitt eget modersmål även om det är nationella minoritetsspråk.

Vidare i den nya Lpfö 18 (rev. 2018) står det att förskolan ska ge barnen tid och rum till skapande, ge barnen en möjlighet att utforska och reflektera kring sin egen omvärld. Förskolan ska ge barnen möjligheter att kommunicera genom musik, gestaltning och andra uttrycksformer.

Varje barn ska få möjlighet att utveckla sin förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans.

Lpfö 18 (rev. 2018, s. 14)

5. Tidigare forskning

Under detta kapitel kommer det redogöras vad den tidigare forskningen säger inom området flerspråkighet och musik. Varje artikel kommer att presenteras enskilt för att sedan avslutas med en sammanfattning om vad alla forskare säger.

5.1 Musik och språkutveckling i tidig barndom

Chen-Haftecks (1997, s. 85) studie som är baserad för tjugo år sedan tar upp om kopplingen mellan språkutveckling och musik. Forskaren vill framhäva hur viktigt det är att integrera både språk och musik hos barn i tidig ålder. Hon har använt sig av befintlig forskning där hon använder sig av metoden observationer för att komma fram till resultatet. Enligt forskaren är språk och musik två aspekter som människan använder för att uttrycka sig via ljud och har i barns tidiga ålder en nära relation till språkutvecklingen. Ljud produceras av nyfödda barn utan att de kan skilja på om det är musik eller språk, i den tidiga barndomen är det svårt att urskilja vilket som är vilket mellan språk och musik.

Chen-Haftecks (1997, ss. 86-89) forskning tar upp att nyfödda barn kan uppfatta olika melodiska förändringar. Detta skrivs som en självklarhet för ett barn för att kunna skaffa sig en språkutveckling och alla barn går igenom denna process i början av livet. Forskaren benämner att många språkforskare inte anser att barns babbler är något språk utan en föregångare till språket. Hon fortsätter förklara att skillnaden mellan barns sång och tal inte kan urskiljas när barn är små. Spädbarn använder sin röst för att få uppmärksamhet och kommunicera med vuxna.

Sammanfattningsvis visar Chen-Haftecks (1997, ss. 94-95) resultat att den nära relationen mellan språkutveckling från tidig uppfattning av ljud och musik till källan av sång och tal är självklart. Det innebär att det finns lärande i relation till musik och språk, och med detta anser hon att musik och språket ska ske i nära relation till varandra. Forskaren visar även på att språk och musik ligger nära varandra i barns tidiga ålder.

5.2 Musik och lärande

I Kims och Kemples (2011, s. 135, 138) studie deltog 65 stycken förskollärostudenterna från sydöstra USA, där forskarna ville ta reda på vad studenterna hade för inställning på musik för barn i tidig ålder, samt huruvida de betraktar musik som ett aktivt verktyg för barns utveckling och inläring eller bara som en god erfarenhet. Forskarna använde sig av intervjuer i studien.

Kim och Kemple (2011, ss. 136-137) beskriver i sin forskning att musik kan påverka små barns lärande och utveckling på många vis. Musik är ett kommunikativt verktyg för små barn. Barn använder musik till att uttrycka känslor och tankar. Musiken skapar ett annat sätt att kommunicera tillgänglighet för barn. Forskarna ser också musiken som en kognitiv aktivitet för små barn. Genom att väcka barns uppfattningar med hjälp av musik stimuleras det kognitiva tänkandet. Musikaliska kunskaper skapar möjligheter att uppleva rytmiska rörelser i kroppen,

utforska ljud och spela instrument. För att låta barnen utforska och experimentera med musik får barn en insikt om att ljud blir musik av olika musikaliska egenskaper såsom rytm och melodi.

Vidare tar Kim och Kemple (2011, ss. 136-137) upp i sin forskning att musik är en del av kulturen och speglar historiska och sociala delar i den lokala kulturen. Musik har skapats genom historien, varje kultur och olika regionala faktorer har påverkat stilen och utvecklingen av musik. Genom att uppleva musik kan barn uppleva kulturen från ett land eller tidsepok. Vidare beskrivs även att barns musikaliska erfarenheter grundar sig i kulturen och ger barn många kulturella synvinklar.

Slutligen visar Kim och Kemples (2011, s. 139) studie att blivande förskollärare i studien upplevde delade uppfattningar kring musik som ett aktivt verktyg för barns utveckling och lärande. Deltagarna delades in i tre grupper utifrån sina svar på intervjufrågorna.

Jen (who was drawn from the group with high beliefs about the importance of music): Music is a means of expression. I mean you can express your emotions or even by listening to music... It's a tool that can be used to supplement learning as well. Something children enjoy.

Tara (who was drawn from the group with moderate beliefs about the importance of music): I think it's important because it's also one of the different types of learning styles and different kinds of multiple intelligences that children have. So I mean the role of music can help students succeed even better in the classroom.

Music, it's just... not so core... It's not as core subject as academic. It was never something that 'oh this is what you're going to do because you have to'. It was just if you wanted to do it, you could choose to do it.

Cindy (who was drawn from the group with low beliefs about the importance of music): It's a good supplement to different activities... I think sometimes it's good to use as a backdrop to your classroom. Like a background music.

Kim och Kemple (2011, s. 140)

5.3 Språk- och musikfärdigheter hos små barn

Syftet med Cohrdes, Grolig och Schroeders (2016, s. 1) forskning är att studera relationerna mellan olika språk- och musikkunskaper men också identifiera vad som kan användas och göras för att gynna färdigheterna i språk och musik. Cohrdes, Grolig och Schroeder (2016, s. 4) använder sig av ljudinspelningar som metod och för att sammanställa svaren ur datan använder de ett dataprogram som tydligt visar skillnader och likheter.

Forskarna tar upp i sin forskning att genom att träna sina musikaliska färdigheter kan små barn i förskolan få goda förkunskaper till sin språkinläring. Små barns tidiga musikaliska förmågor kan ge både kortvariga och långvariga kunskaper som kan hjälpa språkinläringen. Rytm som är en av musikens egenskaper visar på fonologisk medvetenhet och muntligt minne hos barn i förskolan. De berättar vidare att det börjar redan med att spädbarn visar olika förmågor att känna igen förändringar i en melodi och tonhöjningar.

Cohrdes, Grolig och Schroeders (2016, ss. 2-3) forskning visar på att det finns en kronologisk ordning vid inläring av musik. Det börjar med att barn kopierar ord och fraser sen lär de sig rytmen och som tredje lär det sig att läsa av melodin. forskarna tar vidare upp att språket bearbetas och talas på olika nivåer, dessa nivåer har olika lång bearbetningstid i hjärnan, det finns olika överlappningar i hjärnan mellan språk och musik.

Slutligen tar Cohrdes, Grolig och Schroeder (2016, s. 6) upp att resultatet av deras forskning visar på att barn kan med hjälp av tidigare kunskaper kring musik kan främja deras språkutveckling. Cohrdes, Grolig och Schroeder (2016, s. 9) beskriver i sin forskning att det viktigast av allt de kommit fram till är att det finns ett väsentligt samband mellan musik och språkrelaterade färdigheter hos små barn.

5.4 Lära av och med varandra med musik

I Ehrlin (2012, s. 15) studie lyfter hon fram om musikens roll i förskolan och hur pedagogerna genomför musikaktiviteter. I denna forskning är det tre förskolor och deras förskolechefer som deltar, där inriktningen på förskolorna är musik- och dans. De pedagoger som deltog i denna studie menar på att de till en början var osäkra på om deras kompetens i musik att leda en sångsamling inte var tillräcklig för att utföra uppdraget som de har fått, vilket hon ansåg var en förvåning då hon antog att pedagogerna som arbetar med musik dagligen borde lita på sina kompetenser kring musik. På grund av detta berörde forskarens studie om pedagogernas musikala kompetenser och vad förskolecheferna ansåg om musik i förskolorna. På dessa förskolor finns det barn samt pedagoger som är flerspråkiga och därav är förskolorna fokuserade på att främja barns språkutveckling. Detta resulterade i att två av förskolorna använder sig av sång som ett språkstimulerande aktivitet, medan den tredje förskolan fokuserade på annat.

I denna forskning utgick Ehrlin (2012, ss. 79-87) ifrån tre olika forskningsmetoder såsom intervjuer, observationer och ett språktest. Hon intervjuade pedagogerna och förskolecheferna då hon ville få fram vad de upplevde i sitt arbete med musikaktiviteter på förskolan och hur musik används som ett redskap. Även hur förskolecheferna ansåg om att ha musik som en inriktning på förskolan. Utifrån intervjuerna valde hon observera pedagogerna från det hon fick svar på under intervjun, för att se hur pedagogerna arbetar med musik och språk med barnen. Hon utgick även från ett observationsschema för att kunna kartlägga barnets och pedagogens utrymme och hur de deltog språkligt vid samlingar. Forskaren valde även göra språktest på barnen för att kunna bedöma hur mycket de kunde förstå av det svenska språket. Själva testet byggde på grammatik, där hon själv läser en berättelse och då ska barnet utifrån tre olika bilder peka på den bild som stämmer överens med berättelsen. Hon ville undersöka barnens språkliga kompetens, detta höll hon på med i två år. För att sedan jämföra hur mycket barnens språk hade utvecklats.

Ehrlin (2012, s. 90) tar även upp att förskolorna har sångpedagoger som arbetar med musik och rörelse som ett redskap för att främja barns språkutveckling. Med hjälp av att ha en sångpedagog och använda sig av musikaktiviteter får barnen fler sätt att kommunicera på i en flerspråkig

miljö. Vidare förklarar hon att med hjälp av sångpedagogen får barnen ett annat sätt att använda musik för att bygga sin språkutveckling. Genom att använda sig av språkritm, får barnen en förmåga till att tala och själva rytmen får barnen göra språket, där de får känna mer med hjälp av rörelser. I aktiviteterna är det språket som styr medan musiken stärker.

Slutligen i resultatet kom Ehrlin (2012, ss. 144-145) fram till att förskolorna skulle erbjuda barnen fler dagliga musikaktiviteter för att använda musik som ett redskap, då barnets språkliga och sociala delaktighet ökar. Med sång får barnet en möjlighet till att använda mer ord och begrepp som är svåra, vilket gör att barnet lär sig utifrån utvecklingszonen. Ehrlin (2012, ss. 147-148) menar även att förskolorna är måna om att barnen som har ett annat modersmål än svenska ska också få möjligheten att utveckla sin identitet som flerspråkig. Pedagogerna tycker att det är en självklarhet att arbeta med musik utifrån den mångfald som finns på de olika förskolorna, där de lyssnar på musik från andra länder i världen. De arbetar också med det svenska språket för att stimulera barnets språkutveckling. Utifrån skapande, drama, sagor och den dagliga dialogen barnen har mellan varandra och vuxen ska deras språkutveckling öka. Genom att uppmuntra barnen vid lek med andra barn, kan pedagogen samtala med varje individ där de får berätta för varandra om vad de gör och hur de tänker i olika situationer för att kunna öka barnens språkstimulans, anser forskaren är bra ett bra sätt att göra.

5.5 Flerspråkiga barn i förskolan

Syftet med Kulttis (2012, s. 15) studie var att hon hade ett intresse för de yngre flerspråkiga barns språkutveckling. Vidare förklarar forskaren att var femte förskolebarn är flerspråkiga och bakgrunden till denna studie var det ökande antalet barn i förskolan som kommunicerar på fler än ett språk. I denna forskning redogör Kultti (2012, s. 61) att hennes studie består av tio barn i åtta olika förskolor från fem stadsdelar i en större stad, där föräldrarna talar ett eller flera språk än svenska i hemmet. Sex av förskolorna var småbarnsavdelningar och de andra två var syskonavdelningar. Dessa förskolor varierade det med både barn som hade ett annat modersmål än svenska samt de barn som talade svenska. Tre av förskolorna var fler än hälften av barnen flerspråkiga och pedagogerna tyckte då att det inte fanns något specifikt syfte att arbeta mer med flerspråkighet. De åtta förskolorna som var med i studien var det femton barn och tre vuxna, som var förskollärare och barnskötare, varav två av pedagogerna i forskningen hade ett annat modersmål än svenska.

Studien gick ut på att Kultti (2012, s. 59) skulle ta fram olika material om vad som upptar barnens uppmärksamhet, engagemang och tid samt hur språket formuleras i förskolorna. De aktiviteter hon fokuserar på i sin studie är leken, måltid, sångsamlingen och sagostunden, där hon observerar barnen och pedagogerna. I forskarens studie nämner hon förskolan som en kulturell, institutionell och social miljö, där det finns utbildning för ledande aktiviteter i barns vardagsmiljö. Hon fokuserade på den miljön för att de barn som är flerspråkiga ska kunna utvecklas i det språkliga och kommunikativa samt deltagandet i förskolan. Kultti (2012, s. 172) beskriver i sitt resultat att de barn som talar både svenska och ett annat modersmål använder språket på olika sätt. När det kommer till aktiviteter används enstaka ord och meningar på svenska, eftersom svenska är ett viktigt redskap. Vidare förklarar forskaren att modersmål utöver svenskan används av barnen i aktiviteter. De pedagoger som har kunskap om barnens

modersmål är också med och använder det med barnen. Vilket gör att barnen använder sig av språkbyten, till exempel att de blandar sitt modersmål med svenska.

Kultti (2012, s. 175) tar även upp om barns relation mellan material som finns på förskolan och det material som barnen själva erfar från hemmiljön, till exempel böcker som är på olika språk. Det kan vara från när pedagogen tar fram ett material som barnet kan känna igen på sitt modersmål som leder till att få möjligheter till kommunikation. Utifrån detta kan barns erfarenheter inom modersmålet och svenskan uppmuntras av en pedagog. Detta leder även till att barnets erfarenheter av en bok kan bli till ett flerspråkigt samtal mellan barn och pedagog.

5.6 Sammanfattning

I det stora hela har vi fått ta del av att samtliga forskare som vi studerat anser att musik kan användas som ett redskap för flerspråkiga barn. En del av forskarna redogör för att i tidig ålder kan barn inte skilja på språk och musik och att barn i tidig ålder kan känna igen olika förändringar i melodier, vilket Chen-Hafteck (1997) och Cohrdes, Grolig och Schroeder (2016) tar upp i sin forskning. Kim och Kemple (2011) förklarar även att musik är ett kommunikativt verktyg för små barn där de får använda sig av att uttrycka sina känslor och tankar. I Ehrlins (2012) forskning visar att de som deltog använde sig av sångpedagoger för att stärka barns språkstimulans, genom musik och rörelse får barnen fler sätt att kommunicera på.

6. Teoretisk ram

I detta kapitel kommer vi lyfta fram vad Lev Vygotskij belyser om barns språkutveckling. I vår studie har vi valt den sociokulturella perspektivet som utgångspunkt. I det sociokulturella perspektivet ses det sociala samspelet som en viktig aspekt. Inom vår studie vill vi ta reda på om musik kan med hjälp av det sociala samspelet användas som ett redskap för flerspråkiga barns språkutveckling.

6.1 Sociokulturella perspektivet

Den sociokulturella teorin grundades av Vygotskij, han studerade barns lärande och utveckling inom det sociala samspelet. Hwang och Nilsson (2011, ss. 66-67) redogör för att Vygotskij såg det sociala samspelet mellan olika individer som ett resultat på utvecklingen. Med det sociala samspelet utvecklar barnet sitt språk genom samtal med andra individer och med sig själv utifrån sitt tänkande. Även Ehrlin (2012, s. 58) belyser om hur språket utvecklas genom våra tankar och via tankar skapar vi ett underlag för vårt språk. Detta är viktigt för de små barnen att få integrera med andra människor för att stimulera språkutvecklingen.

Den sociokulturella teorin är en av teorierna som tas upp inom den utvecklingspsykologiska traditionen, detta är något som Eidevald (2013, s. 42) tar upp. Vygotskijs teorier har spridit sig inom förskolan speciellt teorin om den proximala utvecklingszonen som menas med att barn ska bli utmanade i sin utveckling och lärande. Som tidigare har nämnts hävdar Christian Eidevald (2013) att: "enligt denna förväntas barn, med hjälp av andra mer kompetenta barn eller vuxna, kunna nå en högre utvecklingsnivå", vilket kan ses som ett stöd. Kultti (2012, s. 21) beskriver att i den sociokulturella teorin handlar det om människan som en social och kulturell individ, vilket resulterade att Vygotskij studerade barns utveckling och lärande utifrån deras erfarenheter och förmågor. Utifrån vår studie ser vi språkutveckling, samspel och utvecklingszon som centrala begrepp.

Wedin (2017, ss. 38-41) redogör också för Vygotskijs syn på barns språk som har haft en stor inverkan på förskolan i slutet av 90-talet och 2000-talet. Vygotskijs teori beskriver att barn utvecklar sociala och kognitiva egenskaper genom att delta i aktiviteter med barn som är mer mogna än de själva. Han lägger stor vikt på att barn utvecklar sitt språk genom att umgås med barn eller vuxna som ligger lite högre i sin utveckling. Vygotskij ta upp att barns potential till att lära ligger en nivå över deras utvecklingsnivå. Forskaren beskriver att det sociokulturella perspektivet på lärandet har det haft ett stort genomslag under 2000-talet. Inom detta perspektiv ligger fokus på relationen mellan utveckling, språket och lärandet. Fokus på språket ligger i att det lärs i samspel med andra människor.

7. Metod

I metodkapitlet beskrivs det hur vi gått tillväga och vilka metoder som använts för att få svar på våra frågeställningar. Det presenteras även om vår urvalsgrupp och beskriver hur intervju används och hur vi tänkt samt beskriver våra etiska övervägande och arbetets reliabilitet och validitet.

7.1 Kvalitativ metod

I denna studie användes en kvalitativ metod. Med hjälp av en kvalitativ metod kan vi använda oss av intervjuer då vi får en djupare inblick i förskollärarnas arbete med flerspråkighet och musik. Christoffersen och Johannessen (2015, s. 15) beskriver att kvalitativ metod är flexibel och kan bestå bland annat av intervjuer, observationer och datainsamlingar. Av valet kring denna metod valde vi att intervju då vi anser att i en kvalitativ metod kan det användas sig av att ställa öppna och varierade frågor till de som deltar, där de även får besvara fritt på frågorna. I den kvalitativa metoden får intervjuaren ett detaljerat svar från dem som deltar, då de kan svara hur mycket de vill på varje fråga och utveckla den. Vi anser då att inom vårt undersökningsområde är denna metod mer relevant för oss.

Fördelar med kvalitativ metod är till exempel när uppsatsförfattare använder sig av intervjuer behövs det inte bli för styrt. Vi som uppsatsförfattare kan ha frågor som utgår ifrån vårt område, under själva intervjun kan frågorna beröras olika beroende på åt vilket håll samtalet leder. En annan fördel kan vara att deltagarna intervjuas enskilt, eftersom då allas röster blir hörda.

Nackdelar med en kvalitativ metod kan vara att vid en enskild intervju jämfört med en gruppintervju känner vi att det kan ge större utdelning i svaren, då vi anser att i en gruppintervju kommer kanske inte allas röster att bli hörda. Medan i en enskild intervju ges alla lika stor chans att svara.

7.2 Intervju

I denna studie valdes intervjuer som metod för att undersöka om hur förskollärare arbetar med flerspråkighet och musik i verksamheten. Ifall det är något som de kan tänka sig arbeta långsiktigt med och om det går att främja språkutvecklingen hos flerspråkiga barn med hjälp av musik. Denna metod kändes mest lämplig för vårt syfte och mest relevant för att få ett bra resultat. Christoffersen och Johannessen (2015, s. 83-84) redogör att kvalitativa intervjuer är den metod som används mest när forskare ska samla in data, eftersom den är flexibel och kan användas överallt och därmed få bredare svar. Genom intervjuer får forskaren och deltagaren en kontakt som skapar trygghet och tillit för att kunna få en frihet att uttrycka sig. Vanligtvis brukar en intervju ske mellan en forskare och en deltagare. I vårt fall valde vi att intervju sex förskollärare, under varje intervju valde vi att vara två forskare och en deltagare för att underlätta för oss båda, då en ställer frågorna och en skriver anteckningar. Vi valde också att använda oss av en diktafon för att säkerställa att vi inte missade något när vi antecknade. Efter intervjun kan det vara hjälpsamt att ha någon att diskutera med och vad som har sagts för att se om ingen har missat något (Christoffersen & Johannessen, 2015, s. 88).

Vi utgick ifrån en semistrukturerad form av intervju, då vi använde oss av öppna frågor med samma frågor vid alla intervjutillfällen (Christoffersen & Johannessen, 2015, s. 85). Vi lät samtalet styra frågornas ordning men såg till att alla frågor blev berörda under intervjun. Deltagarna fick under intervjun svara på frågorna med egna ord och deras tankar kring ämnet. Vi skrev intervjufrågorna innan första intervjun och bestämde vilken ordning frågorna skulle tas upp.

7.3 Urval och genomförande

Efter att vi bestämt oss för studiens innehåll började vi att skriva ett missivbrev (se bilaga 2) där vi presenterar oss och vårt syfte med studien och våra forskningsetiska förhållningssätt till studien. Så småningom började vi söka efter information om olika förskolor i Hallands län som passar vår studie, där vi fann olika resultat beroende på vilken kommun vi ville undersöka. Därefter valde vi slumpmässigt ut fyra förskolor som passade in i vår studie, där vi kontaktade förskolecheferna i förväg via mejl för att få intervjua förskollärare. I mejlet presenterade vi oss själva och syftet med studien samt hur intervjun skulle gå tillväga. De förskolor vi valde ut hade mellan 3-11 barn med ett annat modersmål än svenska. De förskollärare vi intervjuade hade olika kompetenser i flerspråkighet och musik tillsammans, hälften av deltagarna hade mer kunskap än de övriga om flerspråkighet och några hade mer kunskap om musik. Då syftet är att undersöka flerspråkiga barns språkutveckling var att intervjua förskolor som hade flerspråkiga barn. Om vi inte hade hittat förskolor med flerspråkiga barn, då blir inte resultatet relevant för vår studie. Därav är urvalet viktigt i vår studie.

Vi tog kontakt med förskolecheferna via mejl för att få lov att intervjua förskollärare och de tog kontakt med sina förskollärare som ville ställa upp för en intervju. Vilket resulterar att vi fick kontakt med fyra förskolor. Vi valde att båda var med och delta under intervjuerna med förskollärarna, för att vi kände att det skulle vara givande för oss båda. Inför intervjuerna arbetade vi gemensamt fram sex frågor specifikt riktade till studien och tre frågor som artighets frågor, en i början och två i slutet (se bilaga 1). Under intervjuernas gång ställdes också följdfrågor för att få ett bredare svar eller för att förtydliga frågorna. Vi använde oss också av en diktafon samt minnesanteckningar för att under intervjun rikta intresset mer aktivt till den som blev intervjuad, och för att deltagandet från vår sida skulle bli mer aktivt. Genom att använda en diktafon behövde vi inte oroa oss för att missa någon viktig information som togs upp under samtalet. Intervjuerna tog mellan femton till trettio minuter.

Efter intervjuerna diskuterade vi vad som hade sagts under samtalet. Vi gick igenom minnesanteckningarna och lyssnade lite på ljudinspelningen som vi vid ett senare tillfälle analyserade.

7.5 Analys

De genomförda intervjuerna har analyserats där vi började med att gå igenom fråga för fråga för att jämföra svaren och hitta gemensamma nämnare. Christoffersen och Johannessen (2015, s.116) förklarar att i en kvalitativ forskningsmetod arbetar forskare mycket från "Grounded

Theory” eller grundad teori som menas med att forskare kodar av datainsamlingen. Vid grundad teori sker datainsamling och analys parallellt. Data måste analyseras under arbetets gång för att forskaren i efterhand ska bilda sig en uppfattning om vad som är centralt hos data och kunna rikta sin uppmärksamhet mot det. För att sedan kunna komma fram till ett fåtal kärnord som innefattar kärnan av de centrala delarna i datan. I vår undersökning använde vi oss av kodning när vi analyserade datan. Vi började med att stryka under de ord som vi kände var relevant för vår undersöknings syfte, för att se om det fanns några likheter i förskolläraernas tänkande.

7.6 Forskningsetik

De deltagare som är med i en undersökning, oavsett vilken metod som används, ska vara informerade om vilka rättigheter de har. Ett informationsbrev skickas ut till varje deltagare om en presentation om bakgrunden, syftet med studien och vad som kommer hända med resultatet. De informeras även att det är frivilligt att delta och de får avbryta när de vill under undersökningen och att deltagarna kommer vara anonyma. I och med detta skriver deltagarna på en samtyckesblankett (se bilaga 3).

Christoffersen och Johannessen (2015, s. 46) förklarar att det finns fyra huvudpunkter som forskare bör tänka på i ett forskningsetiskt övervägande under ett forskningsarbete;

1. Forskaren ska informera dem som är berörda av forskningen - Informationskravet.
2. Deltagarna har själva rätt att bestämma över sin medverkan - Samtyckeskravet.
3. Det berörda i forskningen ska ges den största konfidentialitet som möjligt - Konfidentialitetskravet.
4. Uppgifter insamlade kring enskilda individer ska enbart användas i forskningssyfte - Nyttjandekravet.

Dessa fyra punkter är vi väl medvetna om och har tagit till oss under studiens gång. Först skickade vi ut informationsbrev och samtycke till förskolecheferna med en kort presentation om oss och vår studie, i form av ett missivbrev (se bilaga 2). Inför intervjuerna tog vi upp konfidentialitetskravet där vi tog hänsyn till att informera deltagarna om att undersökningen var anonym, då varken namn eller plats nämns. Genom att informera förskollärarna om att den insamlade datan enbart kommer användas till studien och ingen annan kommer att få del av informationen tog vi hänsyn till nyttjandekravet. Det som är viktigt för oss är att deltagarna ska känna en tillit till oss och vara trygga vilket bygger en god relation mellan oss och deltagarna.

7.7 Reliabilitet och validitet

Löfdahl, Hjalmarsson och Franzén (2014 s. 51) beskriver även begreppet reliabilitet, trovärdigheten som innebär att all information samlas in och göra det noggrant, för att sedan kunna dra slutsatser av informationen. Reliabilitet och tillförlitlighet fokuserar på att studien ska kunna göras på samma vis och ge liknande resultat, som inte får påverka kortvariga situationer. Under hela studiens gång har vi båda deltagit aktivt för att öka studiens reliabilitet.

Brinkkjaer och Høyen (2013, ss. 104-105) redogör om begreppet validitet som menas med att forskaren ska kunna undersöka det forskaren vill undersöka enbart och att inte titta på något annat samtidigt, för att skapa ett trovärdigt resultat som möjligt. Löfdahl, Hjalmarsson och Franzén (2014, ss. 54-55) förklarar också vad validitet handlar om, det är hur forskarna ställer sina frågor och att kunna använda en användbar metod, frågor och ord för att få en tydlig bild av de som till exempel ses i en observation eller vad som sägs i en intervju.

8. Resultat

I detta kapitel presenteras vårt resultat från den insamlade datan. Rubrikerna är baserade på analysen som gjordes med hjälp av intervjufrågornas resultat. Förskollärarna som har deltagit presenteras med figurerat namn och de fyra förskolorna som deltog kommer att presenteras som förskola A, B, C och D. Genom detta håller vi deltagarna anonyma. Förskollärarnas svar presenteras i blockcitat under de olika rubrikerna.

8.1 Flerspråkighet

På de förskolor som intervjuades arbetade förskollärarna med flerspråkighet på olika sätt beroende på hur många barn de har som är flerspråkiga. I förskola D var det sammanlagt 3 barn som hade ett annat modersmål än svenska, medan de andra tre förskolorna hade mellan 5-11 flerspråkiga barn. Förskola A och B arbetar utifrån kompetensutveckling i form av läslyftet där inriktningen är flerspråkighet. Läslyftet ger förskollärare vidare kompetens kring olika ämnen. I läslyftet får förskollärarna ta del av artiklar och andra förskollärares tankar och frågor kring ämnet.

“Det är fokuset under hela året, vi har inte jobbat jätte medvetet med det här innan från med augusti.” - Lotta från förskola A

*“Nu med hjälp av läslyftet så har vi nu kunnat väcka tankarna med hela arbetslaget.”
- Maja från förskola B*

Alma som arbetar på förskola C berättade att de arbetar med flerspråkighet i form av ord och begrepp, där de talar tydligt och hur de benämner orden. Detta gör även Stina som arbetar på förskola A i en småbarnsavdelning där de förklarar ord och begrepp som är användbara i deras verksamhet. Samtliga förskolor arbetar även med bildstöd och tecken som stöd.

“Vi försöker gå ifrån vardagsnära situationer, ostyrda, alltså lite spontana situationer som kommer upp och då menar jag med att vi har begrepp och ord som barnen känner igen.” - Stina från förskola A

Eva som arbetar på förskola D förklarade att de arbetar inte lika aktivt med flerspråkighet, men de har satt upp en karta på länder och satt upp flaggor och ord på olika språk.

8.2 Musik och musik som ett redskap

Förskollärarna använder sig av musik på olika sätt, bland annat traditionella sångsamlingar. Stina som arbetar i förskola A lyfter upp begreppen från sångerna och översätter dem så att alla får höra med hjälp av appar, på detta sätt blir alla barnen inkluderade i samlingen.

“Vi märker att alla barnen tycker om och känner igen imse vimse spindel till exempel så har vi tagit några appar på våra iPads där vi kan använda och översätta.” - Stina från förskola A

Lotta som också arbetar på förskola A arbetar med musik på ett annat vis, hon använder sig av en sångpåse och en trumma som fångar barnens intresse samt att hon har rytmikövningar med trumman.

“Barnen är väldigt intresserade av musik och vi håller på och ser hur vi kan jobba med det mer. Vi har även en pärm med bilder och text som barnen själva kan hämta och sjunga.” - Lotta på förskola A

Medan Karin från förskola B arbetar med att göra egna filmer med barnen som är kopplat till musik och hon använder även sig av rytmikövningar och sjunger sånger. Maja som också arbetar på förskola B arbetar inte lika aktivt som Karin då hon inte använder sig av de spontana sångsamlingarna som de övriga förskollärarna gör, men det ligger i tankarna att hon vill få in musik mer.

“Vi försöker koppla musik till det temat eller det fokus målet vi har, detta året och även förra året jobbade vi med barnkonventionen för barns rättigheter med hjälp av musik /.../.” - Maja från förskola B

Alma som arbetar på förskolan C arbetar mer aktivt med musik genom att skapa egna låtar, använder olika instrument och de har även disco med barnen där de dansar till populärmusik.

“I somras hittade vi på egen text till en gammal låt som handlar om hur bra vi har det på förskolan tillsammans. Det spelar ingen roll hur vi ser ut eller var vi kommer ifrån, vi har det så bra på förskolan var dag.” - Alma från förskolan C.

Fyra förskollärare var övertygade om att musik kan användas som ett redskap, men dem vet inte hur de ska använda musik på rätt sätt. De ansåg att det kunde vara lustfyllt och ett bra sätt för barnen att prova på det språk som de andra barnen med ett annat modersmål än svenska talar.

“Jag tycker det är positivt för musik talar till alla och man kan locka och utnyttja musik på grund av temat man har och varje barns kultur.” - Stina från förskola A

“Det tror jag är jätteviktigt och som sagt det blir lustfyllt.” - Karin från förskola B

“Jag tycker att det är ett jättebra verktyg, just att det engagerar mycket och allt blir en ingång till andra ämnen” - Lotta från förskola A

“Jag tror att det är ett jättebra verktyg, sen kan det vara svårt när vi inte kan språken så bra.” Maja från förskola B

Två av förskollärarna ansågs inte ha resurser till att arbeta lika aktivt med musik som ett redskap som de hade velat.

“Ju fler metoder desto bättre kan det bli. Vi pedagoger gör så gott vi kan med de resurser vi har. Man får väldigt lite modersmålsstöd på förskolan nuförtiden och någon resurspersonal har vi inte heller.” - Alma från förskolan C

“Har aldrig tänkt specifikt på att just använda musik som ett verktyg i det sammanhanget. Men det borde vara både kul o bra.” - Eva från förskola D

8.3 Musik och språk

På samtliga förskolor var de överens om att musik kan stärka språkutvecklingen. Två av förskollärarna fick hjälp av en modersmåls lärare för att kunna stärka de flerspråkiga barns språkutveckling.

“Ja alla olika metoder är säkert bra. Våra modersmåls lärare har varit med på våra sångsamlingar också och översatt texten på flera sånger och vi märker att barnens intresse ökar när de vet vad sången handlar om.” - Alma från förskola C

“Ja, språk och musik kan man göra mycket med genom att sjunga, dansa och använda kroppen. Ett exempel när modersmåls läraren var här gjorde vi en räkneramsa och då kompletterade hon med räkneorden från sitt land.” - Karin från förskola B

De andra förskollärarna nämner inte att de inte har någon tillgång till en modersmåls lärare, utan de arbetar med flerspråkiga barns språkutveckling på andra arbetssätt.

“Vi hade velat få in mer musik på andra språk där vi själva få lära oss andra språk också. Det ligger i tankarna att vi vill in mer, för musik överhuvudtaget är ju jätte språkutvecklande så att det är en jättebra väg att gå” - Maja från förskola B

“Ja, det tänker jag absolut, där jag jobbade innan hade jag flerspråkiga barn med mer än två språk. Då använde jag mig av rytmik mycket och det gjorde en jättestor skillnad och blev ett konkret material för att stärka språket.” - Lotta från förskola A

“Alla sätt att kommunicera hjälper barns språkutveckling. Se bara på hur mycket de snappar upp o sjunger slaggers på engelska.” - Eva från förskola D

“Absolut, för det är det som små barn älskar, du kan fånga deras uppmärksamhet med musik och sång och det är något som talar till alla barn runt hela världen. Det har vi märkt på barnen och nappat på och det har vi nu som tema.” - Stina från förskola A

Utifrån olika arbetssätt, möjligheter och kompetens arbetar förskollärarna så gott de kan för att främja språkutvecklingen med hjälp av musik.

8.4 Förskollärares kunskaper om flerspråkighet och musik

Förskollärarna har olika kompetenser när det kommer till flerspråkighet och musik. De har arbetat olika länge med flerspråkighet och en förskollärare är själv flerspråkig och att det har resulterat i att de har utvecklats olika kring ämnet flerspråkighet. Stina som arbetar på förskola A har själv ett annat modersmål än svenska och är medveten om de svårigheter som kan uppstå och upplever då att hon har tillräckligt med kunskap om flerspråkighet. Lotta som även hon arbetar på förskola A har gått på kurser om flerspråkighet från sitt tidigare arbete. Eva som arbetar på förskola D är modersmålsansvarig på sin förskola och går på föreläsningar om flerspråkighet.

“Ja jag tror de, för att jag själv är en tvåspråkig kvinna, jag vet hur föräldrarnas syn på förskolan är, samt vet jag hur förskolan ser på barns utveckling och lärande. På så sätt har jag en oerhörd kompetens som jag med stolthet kan hjälpa många på denna förskolan. /.../ jag utnyttjar min kompetens och kunskap i de jag gör varje dag.” - Stina från förskolan A

“Ja, det tycker jag. Jag har läst en kurs som var två dagar på mitt förra jobb och det var det fokuset som vi hade på den arbetsplatsen. På det sättet har jag kunskap, det är mer att jag vill hitta ett sätt i arbetslaget och att vi tänker likadant och utvecklar det.” - Lotta från förskola A

“Man kan aldrig få för mycket kunskap. Men ett öppet sinne och intresse löser det mesta. Jag är även modersmåls ansvarig på förskolan så jag har fått gå lite extra föreläsningar. Ser fram emot när det ska synliggöras mer i läroplanen.” - Eva från Förskola D

Medan förskollärarna Karin, Maja och Alma anser att de inte har tillräckligt med kunskap kring flerspråkighet, men att de gärna skulle vilja ha mer kunskap.

“Inte ännu utan det är något jag håller på att utveckla nu då med läslyftet. Jag har inte tillräckligt med erfarenhet känner jag men jag tänker att det är behovet som styr. /.../ Jag tänker att kunskapen är något som jag bildar en kunskap om allt eftersom man får erfarenhet” - Karin från förskolan B

“Nej jag har inte tillräckliga kunskaper kring flerspråkighet och som sagt är modersmålsstöd timmarna på tok för få.” - Alma från förskola C

“Inte än, vi är ju mitt inne i arbetet med flerspråkighet och känner att det är mycket fortfarande som fattas om man behöver känna sig trygg och om det ska bli en naturlig del, men samtidigt har vi fått mycket kunskap också.” - Maja från förskola B

Förskollärarna anser att de har kunskap om musik, men att de aldrig kan få tillräckligt med kunskap. Även här arbetar förskollärarna olika med musik, vilket speglar deras kompetens.

“Det kan jag nog säga, inte för att vi har haft någon utbildning eller kurs som vi ibland kan gå på, men musik har vi inte lyfts någonting faktiskt då, sen gjorde man det mycket på högskolan och det har man ju med sig. Jag känner mig ändå trygg att jobba med musik som ett redskap.” Maja från förskola B

“Det har jag också läst en fördjupning på och det känner jag nog. Det är mer egentligen att jag kan spela gitarr men tar aldrig fram den, men jo det känner jag att jag har.” - Lotta från förskola A

“Ja det tycker jag att jag har, jag har gått en inriktning, där det var mycket musik och så tycker jag det är roligt så jag har gjort det till min uppgift lite grann.” - Karin från förskolan B

Maja, Lotta och Karin anser att de har tillräcklig kunskap kring musik då de fått mycket med sig från sina utbildningar. Medan Stina från förskola A och Alma från förskola C använder sin kompetens inom musik genom att spela instrument.

“Ja det tycker jag, jag spelar gitarr och sjunger men inte professionellt. Men jag hade önskat att jag kunde sjunga sånger och ramsor spontant som min kollega, men jag har lärt mig en massa ramsor på svenska och så sjunger jag på mitt modersmål” - Stina från förskolan A

“Nja, jag har spelat fiol när jag var yngre, gitarr på högskolan och nu försöker jag kompa lite på ukulelen men jag är absolut ingen musiklejare. Vi sjunger för att det är kul att sjunga tillsammans.” - Alma från förskola C

Eva från förskola D använder sin kompetens med hjälp av digitala verktyg, då hon inte använder sig av instrument som ett komplement.

“Nya sånger o nya rytmiska sånger är alltid intressant. Hur man med hjälp av digitala verktyg kan få in musik på ett lärande vis o inte bara sjunga o dansa runt till schlagers.” - Eva från förskola D

Samtliga förskollärare anser att de har tillräckligt med kunskap kring musik, alla har fått en bra grund från sin högskoleutbildning och en del spelar instrument och de använder även digitala verktyg som ett komplement till sången. Ingen ser sig själv som musiklejare eller professionell utan sjunger för att det ska vara roligt tillsammans med barnen.

8.5 Sammanfattning av resultatet

Förskollärarna som deltog hade ett bra arbetssätt och tankar kring flerspråkighet och musik. De största skillnaderna mellan de olika förskollärarnas tankesätt är deras tidigare erfarenheter och kompetenser kring musik och flerspråkighet samt de bristande resurser som finns att få tillgång till. De förskollärare från förskola A och D saknade möjligheten att bolla idéer tillsammans med en modersmåls lärare för att kunna främja flerspråkiga barns språkutveckling med hjälp av aktiviteter. Utifrån förskollärarna svar arbetar de olika med ämnet flerspråkighet. Förskola A och B utgår ifrån läslyftet där de läser artiklar och får göra olika aktiviteter som de sedan delger med varandra, medan förskola C arbetar mer aktivt tillsammans med modersmåls läraren. Förskola D arbetar inte lika aktivt på grund av personalbrist och antalet flerspråkiga barn.

9. Diskussion

I detta kapitel kommer vårt resultat, metoden och de didaktiska konsekvenserna att diskuteras. Resultatet kommer att relateras utifrån tidigare forskning inom ramen för teoretisk ram för vår studie. I slutet kommer det även tas upp om förslag till vidare forskning inom området.

9.1 Metoddiskussion

Syftet med denna studie var att undersöka om det går att använda musik som ett redskap och om det främjar flerspråkiga barns språkutveckling. Vi har utgått ifrån kvalitativ metod och det kändes passande för vår studie för att vi ville få en djupare och en bredare syn från de svar vi fick in och det ansåg vi att med hjälp av intervjuer kunde underlätta. Intervjuerna utgick ifrån en semistrukturerad form då vi hade öppna frågor där deltagarna fick svara fritt.

Intervjuerna varade mellan femton till trettio minuter. Detta berodde på hur mycket deltagarna svarade på i varje fråga i förhållande till deras arbetssätt och kompetenser kring musik och flerspråkighet. Under intervjuerna spelades samtalen även in för att vi inte skulle missa något och visa intresse för den som deltog. Vi båda deltog under alla intervjuer för att det skulle vara givande för oss båda och för att vi skulle kunna diskutera om vad som sades under intervjuerna. Efter intervjun kan det vara hjälpsamt att ha någon att diskutera med och vad som har sagts för att se om ingen har missat något (Christoffersen & Johannessen, 2015, s. 88). Vi bestämde innan intervjuerna hur vi skulle lägga upp det, den ena ställde frågorna och den andra skrev minnesanteckningar. Vi har i efterhand kunnat konstatera att det var till stor hjälp att båda deltog under alla intervjuerna, eftersom att det blev både enklare att transkribera och tolka det som sades samt att det var lättare att kunna diskutera med varandra om svaren. Det blev märkbart att en av förskollärarna som deltog blev stressad av tiden för att intervjun låg på hennes planeringstid, vilket resulterade att svaren var svårtolkade efteråt.

Vårt syfte med undersökningen riktar sig på flerspråkiga barns språkutveckling, vilket gjorde att vi sökte oss till förskolor som har mångkulturella barn. Vi valde att skicka missivbrev- och informationsbrev till förskolecheferna, där vi sedan fick förskolornas telefonnummer. Detta resulterade att vi ringde och presenterade oss och frågade om någon kunde tänka sig att ställa upp för en intervju. Vi upplevde att det var svårt att få tag på förskollärare som vi ville komma i kontakt med samt förskolechefer för andra förskolor som aldrig hörde av sig. Det vi kände av under intervjuerna var att förskollärarna som deltog var positivt inställda till vår studie.

Vi känner nu i efterhand att vi skulle ha gjort en testintervju med en förskollärare som inte skulle delta i vår undersökning, då vi upplevt i analysen av vår studie att den inte gav oss det vi hade hoppats på. På grund av felformulerade frågor blev resultatet något annat än vad vi var ute efter. Eftersom vår datainsamling från resultatet blev haltande för att vissa av frågorna var svåra att tolka, då vi fick ställa frågan igen för att förskollärarna skulle veta vad de skulle svara. Detta på grund av att våra bristfällande frågor inte var tillräckligt förberedda som vi trodde att dem var. Under intervjutillfällena satt vi i ett enskilt rum med den som deltog för att inte bli störda, vilket fungerade bra på tre av de förskolor som deltog. Dock i den första

förskolan blev vi placerade i personalrummet där andra pedagoger kunde gå ut och in, vilket gjorde att vi alla som deltog blev distraherade.

9.1.1 Kodning av intervjuer

Vi kom fram till att alla förskolor ansågs ha kunskap kring flerspråkighet och musik fast som separata ämnen, men att de önskade en djupare kunskap så att det mer aktivt kunde arbetat med dessa ämnen tillsammans. Den största skillnaden vi fick fram i vår kodning var hur de arbetade med flerspråkighet och musik i verksamheten. Två av förskolorna använder sig av läslyftet med inriktning flerspråkighet, tre av förskolorna arbetar aktivt med ord och begrepp tillsammans med tecken som stöd. Samtliga förskolor använder sig av olika appar för att främja språkutveckling, kommunicera med vårdnadshavare och med övriga kollegor i området. Samtliga att det var överens om att musik kan stärka språkutvecklingen hos alla barn.

Sångsamlingen var en stor del i alla förskolors verksamhet men skedde på olika vis, på förskola A översätter de sångerna från svenska till alla barnens språk och lyfter upp viktiga begrepp samt använder sig av sångpåse och instrument. Förskola B använder sig av rytmikövningar, och sångsamlingar kopplade till förskolans tema. Förskola C skapar egna låtar tillsammans med barnen spelar på instrument och har disco, medan förskola D sjunger enkla sånger på olika språk.

Samtliga förskollärare lyfter upp att det ska vara lustfyllt, uppmuntrande och inkluderande och detta ansåg alla att musik bidrar till.

9.2 Resultatdiskussion

Utifrån resultatet kom vi fram till att arbetet med flerspråkighet och musik inte sker som ett aktivt arbetssätt gemensamt utan mer parallellt. Utifrån intervjuerna är den stora anledningen till att detta brister i tillgången till modersmåls lärare och därför ansåg förskollärarna att de inte hade tillräcklig kompetens när det kommer till flerspråkighet och musik kombinerade.

9.2.1 Förskollärares arbetssätt

Förskollärarna hade olika arbetssätt i arbetet med flerspråkighet. Detta berodde på hur många barn med ett annat modersmål än svenska som var inskrivna på förskolorna som deltog. Även det att fyra av förskollärarna som deltog i vår studie har fått möjligheten till att delta i läslyftet med fokus på flerspråkighet och att de arbetar mer medvetet än de övriga förskollärarna. På grund av detta har dessa förskollärarna fått ett annat tankesätt om hur de kan arbeta med flerspråkighet, medan de övriga två förskollärare arbetade antingen tillsammans med en modersmåls lärare eller inte lika aktivt. De som inte arbetar lika aktivt med språkutvecklingen hos flerspråkiga barn skyller på resursbristen, men de kan ju ändå arbeta med barnens språkutveckling vare sig om de har modersmåls lärare eller inte. Oavsett om det arbetar aktivt eller inte, arbetar samtliga förskollärare med ord och begrepp och enkla sånger via appar. För att stärka barnets språk ytterligare använder de sig av bild- och tecken som stöd. Kultti (2012, s. 172) beskriver att de barn som talar både svenska och ett annat modersmål än svenska

använder språket på olika sätt. I aktiviteter använder barnen enstaka ord och meningar på svenska, eftersom svenska är ett viktigt redskap att kunna i den svenska förskolan.

Kim och Kemple (2011, ss. 136-137) beskriver att musik kan påverka små barns lärande och utveckling på många vis. Musik kan ses som ett kommunikativt verktyg för små barn. Barn använder musiken till att uttrycka känslor och tankar. Musiken skapar ett sätt att kommunicera för barn. Vissa av förskollärarna var övertygade om att musik kan användas som ett redskap då det kan vara lustfyllt och ett bra arbetssätt att introducera andra språk än svenska. Vi upplever att det är underligt att de uttrycker sig på detta vis då de kan arbeta med musik som en ingång till språket. En av förskollärarna som deltog i studien var den enda som arbetade mer medvetet med musik som ett redskap för att stimulera det svenska språket. Detta anser vi är ett bra arbetssätt att använda musiken på och att det är synd att de resterande förskollärarna inte arbetar likadant med musik. Eftersom det finns många förskolegrupper med barn som har ett annat modersmål än svensk och många av dessa barn kan till och med två modersmål. Vesterlund (2015 s. 26) beskriver att barn kan lära sig många språk med rätt hjälp och stöttning av vuxna som har en språklig medvetenhet. Barn med föräldrar som talar mer än ett språk dagligen har goda förutsättningar att utveckla sin flerspråkighet men det krävs både tid och arbete. En del menar att det är ett hinder att barn ska vistas i en flerspråkig miljö medan Vesterlund (2015) hävdar att språkforskningen säger att ju fler språk du har i din ryggsäck desto fler verktyg har du tillgång till. Detta är något som vi också håller med om, de barn som får tillgång till fler språk får en bra språklig grund att luta sig tillbaka på.

9.2.2 Förskollärares kompetens

I resultatet framkom det att förskollärarna hade olika kompetenser kring arbetet med flerspråkighet och musik. Vissa av dessa förskollärare har arbetat med flerspråkighet innan och en av förskollärarna är själv flerspråkig. De kunskaper förskollärarna har fått inom flerspråkighet är av kurser och föreläsningar från utbildningar och från tidigare arbetsplatser vilket har gjort att de har utvecklats. Nästan alla förskollärare ansåg sig ha tillräckligt med kompetenser kring arbetet med musik, men ändå arbetade de bara med sångsamlingar och rytmik av vad vi fick ta del av. Vi upplever att det är märkligt att alla upplever på detta vis men sen inte arbetar med på fler sätt. Vi tänker att det kanske kan vara en osäkerhet hos förskollärarna med att de gör fel. Osäkerheten hos förskollärarna kan bero på att de inte fått tillräcklig kunskap inom flerspråkighet och musik, och på så vis inte veta hur de kan göra för att stimulera språkutvecklingen hos barnen.

Söderman (2012, s. 38) förklarar när förskollärare arbetar med musik så behöver inte de ha kunskaper i ämnet eller vara utbildad för att kunna lära ut med musik till barnen och för att det ska bli en lustfylld och en kreativ lärmiljö. Oavsett om vi inte kan sjunga eller spela instrument kan vi ändå skapa en lustfylld och lärande stund inom musik. Så länge vi är medvetna om hur och varför vi arbetar med musik ska det inte finnas några hinder som stoppar oss. Det är även viktigt att sjunga och använda röstlekar med barnen för att utveckla deras läs- och språkutveckling och detta stärker även Jederlund (2011, s. 168) att i de spontana röstlekarna och barnramsorna utvecklar det barns fonologiska medvetenhet och även genom att låta barnen

få rimma och berätta ramsor underlättar det för deras läs- och språkutveckling. Detta är även något som Kultti (2013, s. 1956) redogör för genom att sjunga som kommunikation ger man barn ett sätt att uttrycka sig när de saknar verbal kommunikation. Genom olika sångaktiviteter kan det skapas en känsla av samhörighet och också ge stöd till barns språkutveckling och talproduktion. Även en av förskollärarna förklarade i sin intervju att alla sätt att kommunicera på hjälper barns språkutveckling. Detta är något som även vi instämmer i och tycker att all kommunikation är viktig för barnen.

9.3 Didaktiska konsekvenser

I vår undersökning har vi fått ta del av hur alla sex förskollärarna arbetar med flerspråkighet och musik och om det går att främja flerspråkiga barns språkutveckling. Utifrån deras arbetsätt har vi fått en inblick hur de arbetar med det i verksamheten. Förskolorna A och B har fått mer kunskap kring flerspråkighet eftersom de arbetar med läslyftet som inriktar sig på flerspråkighet. Förskola C och D arbetar med lite grann med flerspråkighet men inte lika medvetet som förskola A och B gör. Förskollärarna från samtliga förskolor arbetar med musik genom sångsamlingar men inte som ett redskap till barns språkutveckling.

I Lpfö 18 (s. 9) står det att förskolans uppdrag är att ge varje barn möjlighet att utveckla sitt modersmål och det svenska språket. Vissa av förskollärarna som intervjuades upplevde att det kunde vara svårt att arbeta med flerspråkighet då de inte kan språken och var osäkra. Men de upplyste om att de gärna ville få in barnens språk i den dagliga verksamheten, men det saknades resurser till det. För att barnen ska få in det svenska språket och sitt modersmål behöver de både tala och höra språket. Med hjälp av musik kan barnet lyssna sig till hur sångerna låter och på detta vis lär de sig språket så småningom. Cohrdes, Grolig och Schroeder (2016, ss. 1-2) belyser att genom att träna sina musikaliska färdigheter kan små barn i förskolan få förkunskaper till sin språkinläring. Eftersom att idag kan vi använda oss av hjälpmedel till exempel av appar som översätter på olika språk, språkinläring och sjunga sånger. På så vis kan barnet utveckla sitt språk.

De slutsatser vi kan dra utifrån resultatet är att en modersmåls lärare behövs som stöd i verksamheten och som förskolläraren kan bolla idéer med, för att utveckla språket hos barn genom att kunna delge tips och stöd på vart de kan hitta appar med sånger på barnets språk. Även möjligheten till att översätta både musik och språk så att alla barn blir delaktiga oavsett vilket modersmål barnet har. Genom att använda sång och musik får barnet en möjlighet till att använda mer ord och begrepp som sedan bygger på långa meningar och gör att språkutvecklingen ökar. Med hjälp av dagens teknik och de appar som används behöver inte förskollärare känna osäkerhet kring barnens modersmål, det räcker egentligen med att vara uppmärksam och lyhörd. Även Ehrlin (2012, s. 148) hävdar att pedagogen ska uppmuntra barnen vid lek med andra barn, då kan pedagogen samtala med varje individ där de får berätta för varandra om vad de gör och hur de tänker i olika situationer och därmed kan barnens språkstimulans öka. Varje år ökar antalet flerspråkiga barn på förskolan och då anser vi att en satsning på modersmåls lärare kan behövas ute i verksamheten för att stärka förskollärarens arbete och skapa en likvärdig förskola för alla barn oavsett vilket språk barnet talar.

Eftersom styrdokumentet i förskolan ger en grund för hur förskollärare ska arbeta ute i verksamheten som även kommer att uppdateras till sommaren 2019, känner vi att det är viktigt för oss som förskollärare att se de skillnader som läggs till eller tas bort i den nya läroplanen. Även vilka mål som är viktiga för vår studie och i både läroplanen 98 reviderad 2016 och läroplanen 18 nämns att det är viktigt med språkinläring och att varje barn ska få möjligheten att utveckla det svenska språket, men även modersmålet. I den nya läroplanen skrivs det även att barn som har ett minoritetsspråk ska få möjligheten att utveckla sitt modersmål. I de båda läroplanerna synliggörs det även för barn att de ska få möjlighet till att uttrycka sig via de estetiska formerna. I läroplanen 18 har de även lagt till att barn ska få både tid och rum för skapande.

10. Vidare forskning

Forskningen kring flerspråkighet och musik anser vi är begränsad, då vi enbart kan hitta ett fåtal vetenskapliga texter med ämnet flerspråkighet och musik men det finns en hel del artiklar kring musik och språk. Det finns mycket om bara flerspråkighet och musik för sig, men inte de båda tillsammans när det kommer till forskning inom förskolan. Detta område intresserar oss på så vis att kunna inkludera alla barn i barngruppen oavsett vilket modersmål barnen har, för att de ska kunna känna sig delaktiga och få inflytande. Därmed behöver vi som förskollärare arbeta med flerspråkiga aktiviteter, så att alla barn får möjlighet att utveckla sitt språk samt sin kultur. I *läroplanen för förskolan* (Lpfö 18, ss. 5-6) tar vi del av att förskolan ska vara en mötesplats som både är social och kulturell och ska ge barn förståelse för mångfald och skapa en kännedom kring olika levnadsförhållanden som kan bidra till att utveckla en förståelse genom att leva sig in och förstå andra individers livssituationer. Här är språkutvecklingen viktig för att ge barn möjlighet för förståelse genom kommunikation med sin omvärld.

11. Referenslista

11.1 Tryckta referenser:

Eidevald, Christian (2017). *Systematiska analyser för utvärdering och utveckling i förskolan: hallå, hur gör man?.* Andra upplagan Stockholm: Liber

Hwang, Philip & Nilsson, Björn (2011). *Utvecklingspsykologi.* 3., rev. utg. Stockholm: Natur och kultur

Jederlund, Ulf (2011). *Musik och språk: ett vidgat perspektiv på barns språkutveckling och lärande.* 2., [omarb. och utök.] uppl. Stockholm: Liber

Svensson, Ann-Katrin (2009). *Barnet, språket och miljön: från ord till mening.* 2., omarb. uppl. Lund: Studentlitteratur

Vesterlund, Mallo (2015). *Musikspråka i förskolan: med musik, rytmik och rörelse.* 3. uppl. Stockholm: Liber

Wedin, Åsa (2017). *Språkande i förskolan och grundskolans tidigare år.* Andra upplagan Lund: Studentlitteratur

11.2 Elektroniska referenser:

Christoffersen, Line & Johannessen, Asbjørn (2015). *Forskningsmetoder för lärarstudenter.* Johanneshov: MTM

Cohrdes, Caroline., Grolig, Lorenz. & Schroeder, Sascha. (2016). Relating Language and Music Skills in Young Children: A First Approach to Systemize and Compare Distinct Competencies on Different Levels. *Frontiers in psychology*, 7, s.1616.

Ehrlin, Anna (2012). *Att lära av och med varandra. En etnografisk studie av musik i förskolan i en flerspråkig miljö.* Diss. Örebro: Örebro universitet.

Kim, Hae Kyoung. & Kemple, Kristen M. (2011). Is Music an Active Developmental Tool or Simply a Supplement? Early Childhood Preservice Teachers' Beliefs About Music. *Journal of Early Childhood Teacher Education.* Vol. 32 nr. 2, ss.135–147.

Kultti, Anne (2012). *Flerspråkiga barn i förskolan [Elektronisk resurs]: villkor för deltagande och lärande.* Diss. Göteborg: Göteborgs universitet, 2012

Kultti, Anne. (2013). Singing as language learning activity in multilingual toddler groups in preschool. *Early Child Development and Care.* Vol. 183, no. 12, ss. 1955–1969.

Lily Chen-Hafteck. (1997). Music and Language Development in Early Childhood: Integrating Past Research in the Two Domains. *Early Child Development and Care*, 1997, Vol. 130. pp. 85–97.

Läroplan för förskolan Lpfö 98. [Ny, rev. utg.] (2016). [Elektronisk resurs]. (2016).

Läroplan för förskolan, Lpfö 18 [Elektronisk resurs]. (2018). Skolverket

NE.se [Elektronisk resurs]. (2000-). Malmö: Nationalencyklopedin.

SFS 2010:800. Skollagen. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Skolverket [Elektronisk resurs]. (20??-). Stockholm: Skolverket.

12. Bilagor

12.1 Bilaga 1

Intervjufrågor

Förskola:

Datum:

1. Hur många barn har ett annat modersmål än svenska på förskolan?
2. Hur arbetar ni med flerspråkighet på förskolan?
3. Hur ser du på de flerspråkiga barns språkutveckling, kan man med hjälp av musik stärka språkutvecklingen?
4. Hur arbetar ni med musik på förskolan?
  - Om ja, hur?
  - Om nej, Varför?
5. Hur ser du på att använda musik som ett redskap till flerspråkiga barn?
6. Anser du att du har tillräcklig kunskap kring flerspråkighet?
  - Om ja, hur arbetar du med din kunskap i verksamheten?
  - Om nej, vad skulle du vilja ha mer kunskap om?
7. Anser du ha tillräckligt med kunskap kring musik?
  - Om ja, hur arbetar du med din kunskap i verksamheten?
  - Om nej, vad skulle du vilja ha mer kunskap om? vad skulle du vilja kunna mer om musik för att utveckla ditt arbete i relation till språkutveckling?
8. Hur ser ni på ett långsiktigt arbetssätt kring musik och flerspråkighet?
  - Är det något du kan tänka dig att arbeta med?
9. Kan du ge exempel på något du skulle vilja utveckla kring musik och flerspråkighet?
10. Är det något du vill tillägga som inte tagits upp under intervjun?

HÖGSKOLAN
I BORÅS

12.2 Bilaga 2

Brev till förskollärare

Hej!

Vi heter Julia och Maria och går förskollärarytbildningen på Högskolan i Borås, Varberg. Nu under höstterminen kommer vi att skriva vårt examensarbete inom flerspråkighet och musik, där vi vill ta reda på om musik kan användas som ett redskap. För att se om det går att främja flerspråkiga barns språkutveckling med hjälp av musik. Vi har valt detta ämne på grund av att det har kommit in fler barn på förskolan med ett annat modersmål än svenska, i och med detta vill vi undersöka om detta kan vara ett sätt att stimulera språket. Vi vore tacksamma om du/ni skulle kunna ge oss möjligheten att få intervjua dig.

Om vår studie ska vara trovärdig så behöver vår intervju vila på forskningsetik, då intervjun är helt frivillig och anonym. Du har även rätt att avbryta intervjun när som helst. Du kommer att tilldelas ett fingerat namn.

Om det går bra, skulle vi gärna spela in intervjun med hjälp av en diktafon för att få med så mycket som möjligt av intervjun. Efter att ha analyserat dina svar kommer inspelningen att raderas.

Vi ser fram emot att få göra intervjuerna och är tacksamma över att få den möjligheten. Intervjun kan beräknas ta ungefär 20-30 minuter per person. Har ni frågor och funderingar så kan ni nå oss på;

Maria: xxxxxx@student.hb.se

Julia: xxxxxx@student.hb.se

Med vänliga hälsningar *Julia Andersson och Maria Södergren*

HÖGSKOLAN
I BORÅS

12.3 Bilaga 3

Samtycke till förskollärarna

HÖGSKOLAN I BORÅS

Förskolläraryrket

Julia Andersson och Maria Södergren, Flerspråkighet och musik i förskolan

2018-11-26

Samtycke till insamling och behandling av uppgifter om dig

Som en del av kursen 11FK75 vid Högskolan i Borås utför vi en studie med syftet om musik kan användas som ett redskap för att främja flerspråkiga barns språkutveckling.

Vi som utför studien skulle vilja att du lämnar vissa uppgifter om dig själv, närmare bestämt ditt namn och svaren från intervjun.

Uppgifterna kommer att användas för att kunna få en bredare bild på dina svar och med hjälp av att de uppgifter vi har från dig blir det enklare att analysera dina svar.

Högskolan i Borås är personuppgiftsansvarig för behandlingen, som sker med stöd av artikel 6.1 (a) i dataskyddsförordningen (samtycke).

Uppgifterna kommer att användas av oss samt vara tillgängliga för lärarna på den aktuella kursen och centrala administratörer vid högskolan. Uppgifterna kan dock vara att betrakta som allmänna handlingar som kan komma att lämnas ut i det fall någon begär det i enlighet med offentlighetsprincipen.

Uppgifterna kommer att lagras inom EU/EES eller tredje land som EU-kommissionen beslutat har en skyddsnivå som är adekvat, dvs. tillräckligt hög enligt dataskyddsförordningen.

Uppgifterna kommer att raderas när de inte längre är nödvändiga.

Resultatet av studien kommer att sammanställas i oidentifierad form och presenteras så att inga uppgifter kan spåras till dig. Du bestämmer själv om du vill delta i studien. Det är helt frivilligt att lämna samtycke, och du kan när som helst ta tillbaka ett lämnat samtycke. Dina uppgifter kommer då inte att användas mera. På grund av lagkrav kan högskolan dock vara förhindrade att omedelbart ta bort uppgifterna.

Jag samtycker till att uppgifter om mig samlas in och behandlas enligt ovan.

Underskrift

Namnförtydligande

Ort och datum

HÖGSKOLAN
I BORÅS